

SPATINEO

**Paikkatietojen laadunvarmistusta &
asiantuntijapalveluita**

www.spatineo.com

Peltotilusjärjestelyä tukevan sovelluksen tarveselvitys

PTA
Paikkatietoalusta

Projektiraportti
V1.1, 12.8.2019

MAAKUNTA

Taustaa

Tämä dokumentti on raportti Paikkatietoalusta-hankkeen (PTA-hanke) Maakunta-osahankkeen tilaamasta ja Spatineon toteuttamasta projektista *Peltotilusjärjestelyä tukevan sovelluksen tarveselvitys*.

Projekti on osa Maakunta-osahanketta ja se toteutettiin kesäkuu – elokuu 2019 aikana, tarkempi toteutusaikataulu on kohdassa Työn vaiheistus.

Raportti on julkinen.

Projektiryhmän muodostivat

- Lena Hallin-Pihlatie, johtava asiantuntija, MML, asiakkaan yhteyshenkilö
- Pauli Raatikainen, ylitarkastaja, P-S ELY, tilusjärjestelyn asiantuntija
- Jaana Mäkelä, myyntijohtaja, Spatineo, asiantuntija
- Riitta Vaniala, johtava konsultti, Spatineo, toimittajan projektipäällikkö

Raportin sisältö

[Projektin taustaa](#)

[Työn tavoitteet](#)

[Työn toteutus](#), [Työn vaiheistus](#)

[Yhteenveto](#): Viljelijänäkökulma, Viranomaisnäkökulma

[Olemassaolevia palveluja](#)

[Haastattelurunko / Viranomaiset](#), [Haastattelurunko / Viljelijät](#)

[Haastattelujen koosteet](#): Viljelijähaastattelut, Viranomaishaastattelut

[Ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi](#)

[Projektin taustamateriaaleja](#)

Projektin taustaa

Peltolohkojen yleistilanne nyt:

- Yhä pienemmät peltotilukset yhä kauempana talouskeskuksesta; peltolohkojen pirstaloituminen
- Tilakoot kasvavat
- Tilusjärjestelyjen tilannetta ja potentiaalia selvitetty mm. 2013 ja 2016

MMM – Tilusjärjestelystä

- **Visio:**
”Tilusjärjestelytoimintaa toteutetaan toimintaympäristömuutosten ja **asiakkaiden (viljelijöiden) tarpeiden pohjalta** yhteistyössä eri toimijoiden kanssa laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti yhteiskunnan tuki tarkoituksenmukaisesti kohdentaen.” (MMM Tilusjärjestelystrategia 2015 – 2020, 2015)
- Myös uudentyyppisiä tilusjärjestelyjä, esim. **tilusvaihtojen ketjutus** usean kunnan alueella
- **Hyötyjä:** viljelykustannukset alenevat, etäisyydet lyhenevät, ajansäästö, traktoriliikenne vähenee valtateilla, liikenneturvallisuus paranee, päästöt vähenevät (arvio 130 000 CO₂-tonnia / v)
- ”Tarvittaisiin tarkastelua, jossa lähtökohtana ovat kohdealueen lisäksi **yksittäiset talouskeskukset ja niiden sisäinen liikenne** sekä tällaisen liikenteen ristikkäisyys eri talouskeskusten välillä.” (Hiironen ja Ettanen, 2013)

Tarve:

- Tukea digitaalisia ratkaisuja, joilla *viljelijälähtöisesti* kehitetään peltosten omistus- ja tilusrakennetta
- Edistää maatalojen *keskinäistä* peltotilusvaihtoa sisältäen oston, myynnin ja vuokraamisen

Työn tavoitteet

Projekti on **tarveselvitys** karttapohjaisesta sovelluksesta, jolla voitaisiin helposti etsiä ostettavia ja vuokrattavana olevia pelloja ja asettaa omia pelloja myyntiin ja vuokralle.

1 Tarvekartoitus

- onko peltotilusvaihtoa (ostoa, myyntiä, vuokrausta) tukeva sovellus tarpeellinen; projektin fokuksessa pellot (metsiä projektissa ei tarkastella)
- mitä toiminnallisuuksia sovelluksessa tulisi minimissään olla
- mitkä ovat sovelluksen käytön mahdolliset esteet

2 Rahoitusmahdollisuudet

- sovelluksen toteuttamiselle
- sovelluksen ylläpidolle

3 Näkökulmat

- valitut maanviljelijät
- teemaan liittyvät julkistahot / viranomaiset

Työn toteutus

Projektissa haastateltiin

Viljelijöitä: 9 maanviljelijää kolmelta alueelta

- Uusimaa 2, Keski-Suomi 2, Pohjois-Savo 5
  - Kohdealueet määriteltiin tarjouksessa ja tilauksessa
- Kutakin viljelijää haastateltiin viljelijän omassa talouskeskuksessa
- Viljelijöiden yhteystiedot saatiin kunkin alueen MTK-liitosta
  - Uusimaa: projektissa kontaktoitiin yhteensä 5 viljelijää, joista haastateltavaksi saatiin kaksi. Muut eivät kokeneet peltotilusjärjestelyä kiinnostavaksi tai itselle tarpeelliseksi.
  - Keski-Suomi: MTK-Keski-Suomi-liiton kautta saatiin yksi haastateltava. Toista haastateltavaa ehdotti Pohjois-Savon ELY (Pauli Raatikainen)
  - Pohjois-Savo: viljelijätiedot saatiin alueen MTK-toiminnanjohtajalta (4) ja Pohjois-Savon ELYltä (1)

Viranomaisia: 7 henkilöä viidestä eri organisaatiosta

- MMM/Tieto- ja tutkimustoimiala, MML/Tilusjärjestelyt, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, ProAgria
- Kontaktoitavat organisaatiot sovittiin projektin kick-offissa. Yhteystiedot poimittiin internetistä.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Maa- ja metsätalousministeriö

Yhteenveto

Viljelijänäkökulma, 1/2:

- Projektissa haastatelluiden viljelijöiden mielestä **karttapohjainen sovellus saattaisi helpottaa vuokrapeltojen ja myytävissä olevien peltöjen löytämistä**. Sovellus ei kuitenkaan tarjoa kaikkia tarpeita ja ratkaisuja, joita tilusjärjestelyyn tai -vaihtoon liittyy. Sovellukseen toivotut toiminnallisuudet ja ominaisuudet on lueteltu seuraavalla sivulla.
- Kaikkien haastatelluiden viljelijöiden tavoitteena on kasvattaa viljelykelpoista peltopinta-alaa. **Nykyisin ei ole olemassa yhtä (kauppa)paikkaa, josta viljelijät saisivat tietoa** vuokrattavista tai ostettavista pelloista. Ostettavat tai vuokrattavat pellot tulevat esille sattumanvaraisesti joko ”kylällä kuulemalla” tai pellon omistaja tarjoaa suoraan viljelijälle osto- tai vuokramahdollisuutta. Peltöpörssistä kukaan haastateltu viljelijä ei ollut tietoinen.
- **Pellon ostoa usein rajoittaa kustannukset:** pellon hinta on 3 000 – 11 000 eur/ha, sijainnista ja pellon kunnosta riippuen. Kalleinta pelto on Varsinais-Suomessa, halvinta Lapissa. Varainsiirtovero on myös yksi myynnin este tai ainakin hidaste.
- Erityisen hyödyllisenä haastatellut viljelijät pitivätkin sitä, että **vuokrapeltojen vaihto vuokraajien kesken olisi nykyistä helpompaa** tai että varainsiirtoveroon tulisi helpotuksia.
- Omistajamuutokseen tai vuokralaisen vaihtoon liittyvät oleellisesti luottamus, sosiaalinen verkosto ja henkilökemia: **omistaja haluaa myydä/vuokrata pellon vain luotettavalle henkilölle**, joka pitää maan hyvässä kunnossa.

Yhteenveto

Viljelijänäkökulma, 2/2:

- **Sovellukseen toivotut ominaisuudet**, jotka viljelijöiden mukaan ovat tärkeimmät tiedot peltolohkon osto- tai vuokrauspäätöstä varten:
  - Karttapohja, josta selviää lohkon sijainti ja etäisyys talouskeskuksesta
  - Lohkon omistaja ja omistajan yhteystieto
  - Omien lohkojen asettaminen vuokralle tai myyntiin. Onko tarjolla oleva lohko myynnissä vai vuokrattavissa ja milloin lohko vapautuu
  - Lohkon koko ja muoto
  - Maan rakenne ja maan kunto, joka perustuu viljelyhistorialle (vuoroviljely, kiortoviljely, nurmiviljely, jne.). Viljelyhistoriatietoa pitäisi olla noin 5 vuoden ajalta
  - Maalajitieto
  - Ojitustilanne (avo-ojat vai salaojat, milloin salaojitettu)
  - Viljavuusanalyysi
  - Rikkakasvitieto, erityisesti hukkakaura, myös esim. valvatti, juolavehänä, peltokorte
  - Tukikelpoisuustieto
- Sovellus tulisi olla **osa jotain nykyistä sovellusta**. Useat viljelijät ehdottivat **lisäosaa VIPU-sovellukseen**. Sovelluksen tulisi olla saatavilla myös **mobiiliversiona** (matkapuhelin, tabletti).
- Sovellukseen halutaan **tunnistautuminen** (salasana tai vahva tunnistautuminen)
- Kaikki haastatellut viljelijät ovat halukkaita olemaan asiantuntijoina mahdollisessa jatkokehitysprojektissa.

Yhteenveto

Viranomaisnäkökulma:

- Haastatelluista mikään viranomainen ei pitänyt sovellusta hyödyllisenä taustaorganisaationsa viranomaistehtävien hoitoon
  - Näkemyksen taustalla on se, että kellekään haastatelluista viranomaisista ei ole määrätty kyseistä tehtävää (viljelijöiden keskinäisen tilusvaihdon edistäminen)
  - Ainoastaan ProAgrian edustajan mielestä sovellus hyödyttää ProAgrian työtä
  - MMM/Tieto- ja tutkimustoimialan ja LUKEn edustajan mukaan sovellus voisi tukea vapaaehtoisuuteen perustuvaa tilusvaihtoa (/järjestelyä) tilusjärjestelyn rinnakkaisena työkaluna. Sovelluksen lisäksi tarvitaan fasilitaattoria keskusteluissa eri tahojen välillä.
- Vastuu sovelluksen toteutuksesta ja ylläpidosta on muilla kuin haastatelluilla viranomaisilla
  - Sovelluksen ylläpitokustannukset tulisi kattaa käyttäjämaksuilla (enemmistön näkemys)
  - Sovelluksen ylläpito pitää kuitenkin olla viranomaisen vastuulla (henkilötietosuojan vuoksi)
- Metsään.fi-sovelluksesta voisi kerätä kokemuksia (ominaisuudet, toteutus, käyttö)
- EU:n seuraavassa CAP-suunnitelmassa ([Common Agriculture Policy](#)) ilmastotoimet ovat keskeinen osa. Täältä saattaisi löytyä perusteluja sovellusinvestoinnille (koska tilusvaihto ja -järjestely voidaan mieltää ilmastotoimeksi). CAP:n uusi kausi käynnistyy 2020.

Olemassa olevia palveluja

- Peltolohkot.fi
  - <https://peltolohkot.fi/>
  - Palvelua on muokattu kesällä 2019 siten, että nyt lohkot haetaan tilatunnuksella tai yksittäisen lohkon numerolla. Sijaintiin perustuva haku on poistunut.
  - Sisältää myös mm. kuntatiedon, lohkon pinta-alan ja lohkorajan kokonaispituuden
- Paikkatietoikkunan peltolohkorekisteri
  - <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>
- Viljatori
  - <https://viljatori.fi/>

Peltopörssi-palvelusta ei löydetty tietoja projektin aikana. Palvelu/sovellus on mahdollisesti ProAgrian ja Mtech-yrityksen yhteistyönä syntynyt testi / kokeilu, joka ei ole siirtynyt operatiiviseen käyttöön.

Haastattelurunko / Viljelijät

1. Onko sinulla aiempaa kokemusta peltotilusjärjestelystä?
2. Mitä tietoa tarvitset arvioidessasi peltotiluksen ostoa tai vuokraamista itsellesi?
  1. tietoa myytävistä lohkoista?
  2. tietoa vuokrattavista lohkoista?
3. Saatko vuokrapelloista tietoa; jos saat, mistä?
4. Käyttäisitkö peltotiluksen vaihtoa tukevaa Sovellusta? / Mitä Sovelluksen pitäisi tarjota, jotta käyttäisit sitä?
5. Onko olemassa joku jo käytössä oleva sovellus, jonka osana/yhteydessä Sovellus voisi toimia?
6. Käyttäisitkö Sovellusta, vaikka se olisi maksullinen? Vai valtuuttaisitko jonkun muun esim. konsultin käyttämään Sovellusta?
7. Kuinka paljon käyttö saisi maksaa - per vuosi tai per käyttökerta?
8. Käyttäisitkö Sovellusta, vaikka palvelu vaatisi rekisteröintiä tai tunnistautumista esimerkiksi Suomi.fi-tunnistautumisen kautta?
9. Onko tunnistettavissa Sovelluksen käytön esteitä?
10. Oletko kokeillut käyttää jotain vastaavaa palvelua (esim. Viljatori.fi, Peltolohkot.fi, metsätilat)?
11. Antaisitko muille maanviljeilijöille oikeuden nähdä tilusvaihtoon liittyvät toiveesi?
12. Antaisitko muille viljelijöille oikeuden nähdä yhteystietosi?
13. Antaisitko viranomaisille oikeuden nähdä tilusvaihtoon liittyvät toiveesi?
14. Voiko asiantuntemustasi käyttää myöhemmin Sovelluksen mahdollista kehittämistä varten (yhteystiedot tarvitaan)?
15. Olisiko sinulla lähettyvillä lohko, jonka voisit vuokrata tai vaihtaa (jos saisit vastaavasti lohkon lähempänä omaa talouskeskusta)?

Haastattelurunko / Viranomaiset

- Olisiko peltiluksen vaihtoa tukeva sovellus hyödyllinen (viranomaistehtävien hoitamista varten)?
- Olisiko virastollesi hyötyä, mikäli maanviljelijöiden toiveet tilusvaihdosta olisi saatavilla avoimen palvelun kautta?
- Olisiko virastosi valmis rahoittamaan Sovelluksen toteuttamista?
- Olisiko virastosi valmis rahoittamaan Sovelluksen ylläpitoa?
- Olisiko virastosi valmis maksamaan palvelujen käytöstä tai tietojen saamisesta? Kuinka paljon per vuosi?
- Miten rahoitus mielestäsi kannattaisi järjestää (toteutus / ylläpito)?
- Mitä viljelijöiltä mielestäsi pitäisi kysyä?

Haastattelujen koosteet

Kokemus tilusvaihdosta tai tilusjärjestelystä

- Haastatelluilla viljelijöillä ei ole omakohtaista kokemusta tilusvaihdosta tai tilusjärjestelystä

Tieto vuokralle tulevista pelloista

- Tietoa vuokralle tulevista pelloista ei saa yhdestä kanavasta, vaan tietoa tulee puskaradiossa, korvasta korvaan – menetelmällä. Joillekin viljelijöille peltovuokrausta tarjotaan suoraan.
- Paikallinen sosiaalinen verkosto ja henkilökemia on tärkeää, erityisesti pellon vuokrauksessa. Omistaja haluaa vuokrata vain luotettavalle viljelijälle, joka pitää peltomaan hyvässä kunnossa.
- Vuokrauksen ja osittain myynninkin este joillain paikkakunnilla on kateus ja (vanhatkin) riidat ja kaunat.

Tärkeimmät tiedot, joita viljelijät tarvitsevat peltolohkon osto- tai vuokrauspäätökseen:

- Karttapohja, josta selviää lohkon sijainti ja etäisyys talouskeskuksesta
- Lohkon omistaja ja omistajan yhteystieto
- Omien lohkojen asettaminen vuokralle tai myyntiin. Onko lohko myynnissä vai vuokrattavissa
- Lohkon koko ja muoto
- Maan rakenne ja maan kunto, joka perustuu viljelyhistorialle (vuoroviljely, kiertoviljely, nurmiviljely, jne.). Viljelyhistoriatietoa pitäisi olla noin 5 vuoden ajalta
- Maalajitieto
- Ojitustilanne (avo-ojat vai salaojat, milloin salaojitettu)
- Viljavuusanalyysi
- Rikkakasvitieto, erityisesti hukkakaura, myös esim. valvatti, juolavehna, peltokorte
- Tukikelpoisuustieto

Sovelluksen maksullisuus ja maksun suuruus:

- Maksullisuus ei useimmille ole este, kunhan maksu on riittävän pieni, esim. 100 eur/v tai 10 eur/kk
  - Jatkuva maksu on parempi kuin käyttökertakohtainen maksu. Yksi viljelijä piti kertamaksua parempana kuin jatkuvaa maksua
  - Jos kuukausimaksu, tilaaja voisi päättää maksulliset kuukaudet (kun lisämaan hankinta on aktiivisimmillaan)
  - Yksi viljelijä piti maksullisuutta käytön esteenä
- Ehdotettiin myös, että selailu ennen kirjautumista olisi maksutonta, mutta kirjautumisen jälkeen maksullinen. Kirjautumisen jälkeen olisi mahdollisuus saada tarkempia tietoja ja viedä asiaa eteenpäin.
- Yhden viljelijän mielestä viljelijän kustantamat tiedot, esim. viljavuustutkimus, pitäisi olla muille käyttäjille maksullista.

Tunnistautuminen:

- Kaikkien haastateltujen viljelijöiden mielestä sovelluksessa tulee olla kirjautuminen. Kirjautuminen ehkäisee ns. ylimääräisiä käyttäjiä, jotka ”eivät ole vakavissaan, vaan haluavat vaan katsella”.
- Kirjautuminen joko salasanan takana tai pankkitunnuksilla.
- Suomi.fi-kirjautumista osa piti työläänä, erityisesti yhteisöille; verkkopankkitunnuksen käyttö on helpompaa

Oma (uusi) sovellus vai olemassaolevan sovelluksen lisäosa:

- Tilusjärjestelysovelluksen tulisi olla jonkun nykyisin käytössä olevan sovelluksen lisäosa. Uutta sovellusta tuskin käytettäisiin, tai ainakin sitä pitäisi markkinoida runsaasti.
- Ehdotettuja sovelluksia, joihin lisäosa voisi olla mahdollinen
  - *VIPU (tukihakemuspalvelu)*
    - Tämä vaihtoehto oli selvästi suosituin: 1) lähes kaikki aktiiviviljelijät (n. 94%) tekevät tukihakemuksen nykyisin tätä kautta, 2) maksuton käyttää, 3) tunnistautumisen takana, 4) VIPUssa on tietoja, jotka ovat tarpeellisia osto- tai vuokrauspäätöksen tekemiseen, 5) kaupallisista sovelluksista riippumaton
    - Toimii nykyisin vain aktiiviviljelijöille (joilla tilatunnus). Omistajat, jotka eivät itse viljele, eivät saa tunnuksia VIPUun
    - VIPUun tarvittavia muutoksia, jotka tukevat lohkojärjestelyjä:
      - Toiminnallisuus, jonka avulla lohkon omistaja tai vuokraaja voi kertoa halukkuudesta myyntiin, vuokraukseen tai vuokralohkon vaihtoon. Vuokraajalla tulisi olla ilmoittamiseen lohkon omistajan lupa.
      - Valtuutuksien tai näkemisoikeuksien myöntäminen omista (vuokralle tai myyntiin tarjotuista) lohkoista niille viljelijöille, jotka ovat osoittaneet kiinnostuksensa.
      - Mobiiliappi-versio. Viljelijät käyttävät paljon mobiililaitteita (puhelimia tai tabletteja)
      - Viljavuustutkimusanalyysi näkyviin. Tiedon lisäys joko viljelijän omin toimenpitein tai suoraan tutkimusta tekeviltä yrityksiltä
      - VIPU on välillä hidas (tukossa), joten lisäominaisuuden ei pidä hidastaa käytettävyyttä
      - Hälytystieto tekstiviestinä puhelimeen, jos kiinnostavalta alueelta on tullut lohko myyntiin tai vuokralle.
  - *Viljelysuunnitteluohjelmisto (Wisu tms.)*
    - Yhden viljelijän ehdotus. WISUssa mm. satelliittikuvat (joita ei liene VIPUssa)
    - Viljelysuunnitteluohjelmistoja on monta (noin viisi), jotka eivät keskustele keskenään
    - Viljelysuunnitteluohjelmistot ovat maksullisia, tunnistautumisen takana
- Sovellusta **EI TULE** toteuttaa Agrineuvos- eikä Viljatori-sovelluksen yhteyteen

Muiden palvelujen/sovellusten käyttö:

- *Peltolohkot.fi* on ollut monen viljelijän käytössä, tai ainakin viljelijöiden urakoitsijoiden käytössä
  - Sovelluksella viljelijä on voinut osoittaa helposti esim. urakoitsijalle, mihin lohkoon toiminta pitää kohdistaa (esim. kalkitus)
  - Sovelluksen (väliaikaista) sulkemista pidettiin erittäin harmillisena. Sovellus avattiin uudelleen muokattuna versiona.
- *Viljatori.fi*-sovellusta tai Maanmittauslaitoksen *Paikkatietoikkunaa* ei juuri tunnettu.
- Metsänomistajat käyttävät metsänhoitoyhdistyksen tarjoamaa selainsovellusta (maksuton jäsenille), josta näkee omat metsäalueet

Yhteystietojen ja omien toiveiden näkyminen muille:

- Kaikki haastatellut viljelijät antaisivat oikeuden nähdä tilusjärjestelyyn liittyvät toiveet ja yhteystiedot sekä muille viljelijöille että viranomaisille

Asiantuntemus mahdolliseen jatkokehitykseen:

- Kaikilta haastatelluilta viljelijöiltä voi kysyä asiantuntemusta mahdollisen sovelluksen jatkokehittämiseen

Muita yksittäisiä huomioita:

- Jos uusi (lisä)sovellus toteutetaan, sen markkinointiin ja ylläpitoon pitää panostaa. Muuten käyttö ei lähde lentoon.
- Vuokralohkojen vaihtoa pitäisi helpottaa. Ehkä uusi sovellus tukisi tätä.
- Vuokrasopimusten pituus tulisi olla vähintään 5v, mieluummin 10v tai enemmän, jotta maanparannus ja investoinnit olisivat vuokraajalle mahdollisia/kannattavia
- Peltojen vuokraus ja myynti eivät saa olla huutokauppaa. Korkea vuokra tai korkea myyntihinta sotkevat markkinoita.
- Mahdollinen uusi sovellus ei saa nostaa pellon hintaa
- Oston esteenä joissakin tapauksissa on varainsiirtovero: vaikka omistajat myisivät toisilleen peltoja ristiin, molempien tulee maksaa varainsiirtovero
- Kansainvälisistä kokemuksista olisi hyvä ottaa mallia, esim. Saksassa pitkään käytössä ollut peltojen pisteytysjärjestelmä, jonka määrittää pellon rahallisen arvon. Pisteytysjärjestelmän käyttöönottoa ehdottaa myös Reijo Karhinen selvityksessään.

Sovelluksen hyödyllisyys viranomaiselle

- Haastatteluissa mukana olleista mikään viranomainen ei pitänyt sovellusta tarpeellisena tai hyödyllisenä viranomaistehtävissä:
  - *Ruokavirasto*: Virasto on tukien maksaja. Sovelluksesta olisi hyötyä enemmän viljelijälle kuin viranomaiselle (koska viranomaisella ei ole tehtävää, jonka toteuttamisessa sovellus voisi antaa tukea)
  - *MML/Tilusjärjestely*: Tilusjärjestely on MML:n lakisääteinen tehtävä. Tilusjärjestely vaatii useita keskusteluja eri tahojen kanssa, on työlästä ja haastavaa. Viljelijöitä tulisi motivoida tilusjärjestelyyn ja -vaihtoon. Sovelluksesta ei olisi hyötyä tilusjärjestelyjen edistämässä.
  - *LUKE*: LUKE on tutkimusorganisaatio. Sovelluksen tulisi **tarjota koottua** tietoa, jota voitaisiin hyödyntää Suomen maatalouden kehittämisessä ja optimoimisessa (kokonaisuutena). **Sovellus voisi olla hyvä tukitoimi, mutta fasilitaattoria tarvitaan keskusteluissa eri tahojen välillä.** ProAgrialla tässä merkittävä rooli. Sovelluksen tuottama hyöty pitäisi olla tunnistettavissa ja mitattavissa.
  - *MMM/tieto- ja tutkimustoimiala*: Sektorilla ei ole tämäntyyppistä roolia (tehtävää), jossa se tarvitsisi sovellusta. Sektorin tehtävä on ohjata MML:a, ei olla operatiivinen toimija.
- **ProAgrian** edustajan mielestä sovellus helpottaisi ProAgrian työtä (viljelijäneuvonta)

Rahoitusvalmius joko sovelluksen toteutukselle tai sovelluksen ylläpidolle

- Mikään viranomainen ei pitänyt sovelluksen rahoittamista tehtävänään
  - *Ruokavirasto:*
    - Ei kuulu Ruokaviraston tehtäviin, joten ei ole mahdollisuutta lähteä rahoittamaan. On pikemminkin MML:n tehtävä (tilusjärjestelyn oheen).
    - Voisiko rahoittajana olla MTK?
    - Sovelluksen **aluehaku** voisi olla Ruokavirastolle hyödyllinen ominaisuus
    - Ylläpidon tulee kuitenkin olla (jonkun) viranomaisen vastuulla (henkilötietosuojan vuoksi)
  - *LUKE:* Kehittämisrahoituksella voitaisiin tehdä pilotteja, mutta ei operatiivista toteutusta tai ylläpitoa. Ylläpidon ansaintalogiikka pitää miettiä erikseen
  - *MMM/tieto- ja tutkimustoimiala:* Toteutusta (investointi) pitää selvittää tarkasti. Ei lähtökohtaisesti viranomaisten rahoista. Ylläpitokustannukset niille, jotka sovellusta käyttävät
  - *ProAgria:* ProAgria ei tue taloudellisesti kehitystyötä. Maanviljelijöille annettava tuki tulee EU:lta

Muita kommentteja/ajatuksia

- *Metsään.fi*: Sovellusta voisi tarkastella benchmark-taustaisena esimerkkinä: mitä ominaisuuksia ja kokemuksia siitä on kertynyt
- MMM:n Ruokaosasto (RO) pitäisi saada mukaan jatkokeskusteluun. RO:oon kuuluu mm. Maaseudun kehittämissyksikkö ja Maatalousyksikkö. Projektin aikana kontaktoitiin RO:n edustajaa, joka ohjasi haastattelun MMM/Tieto- ja tutkimustoimialalle.
- Peltojen yksityisomistamisen rinnalla voisi olla muitakin omistamisen muotoja: osakeyhtiö tai osuuskunta (esimerkkeinä yhteismetsät ja niiden hoito)
- EU:n CAP-suunnitelmassa on menossa uusi kierros (Common Agriculture Policy), jossa ilmastotoimet ovat yksi tärkeä osa. Täältä saattaisi löytyä perusteluja sovellusinvestoinnille (koska tilusvaihto ja -järjestely voidaan mieltää ilmastotoimeksi).
- Tunnistettuja ongelmia:
  - Viljelijöille maksettava **tuen suuruus** ja se, että ei ole korjuuvelvoitetta
    - Tämä vaikuttaa myös myyntihintaan: pellon myyntihinta kohoaa, koska tuella voi saada kohtuullisen hyvän tuoton ”tekemättä juuri mitään”
  - **Suomalainen peltorakenne**. Haasteena on rakenteiden pysyvyys: on kova työ saada viljelijöitä mukaan rakenteen kehittämiseen. Pelkästään tilusjärjestelmän kehittäminen ei riitä, tarvitaan alueellista rakenteen parantamista.
  - **Passiiviset omistajat**. Miten saataisiin aktivoitua ne peltojen omistajat, jotka eivät itse viljele eivätkä vuokraa? Millaista osuutta tämä ryhmä edustaa?
- Selvitys on mielenkiintoinen, aihe on kannatettava: vapaaehtoisuuteen perustuvaa lohkovaihtoa/myyntiä/vuokrausta viljelijöiden välillä tulisi helpottaa. Tämä (mahdollinen sovellus) olisi *rinnakkainen* kanava tilusjärjestelylle, joka on usein raskas ja pitkäkestoinen.
- Olisiko lisäarvoa / hyötyä, jos sovelluksessa olisi myös metsäpalstojen vaihtoa / ostoja / myyntiä?

Ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi, 1/2

1. Kokemukset ja hyvät käytännöt Pohjanmaan peltotilusjärjestelyistä (muistakin kuin Sievin tapauksesta)
  - Kerätään kokemusperäistä tietoa tilusjärjestelyjen ja -vaihtojen onnistumisista ja haasteista, joita voidaan hyödyntää mahd. sovelluksen suunnittelussa ja käyttöönoton aktivoinnissa
  - Selvityksen tulokulma: selvityksen tulee hyödyttää sovelluksen kehittämistä
  - Apuna ja tukena MML/Tilusjärjestelyt, MTK ja Ruokavirasto (erityisesti Seinäjoen toimipiste)
  - Samalla kartoitus, voisiko MTK tukea sovelluksen toteuttamista taloudellisesti
2. Selvitys VIPU-sovelluksen muokkaamisen mahdollisuuksista ja suuruusluokasta
  - Arvioidaan työmäärä ja kustannukset VIPU-sovelluksen muokkaamiseksi perustuen viljelijöiden esittämiin tarpeisiin ja niiden perusteella tehtyihin käyttötapauskuvauksiin.
  - Perusteita:
    - Haastatelluiden viljelijöiden mielestä uusi sovellus voisi olla osa VIPU-sovellusta
    - Maksuttomuus; VIPU yleisesti viljelijöiden käytössä; VIPU sisältää tietoja arvioitaessa peltolohkon hankintaa
    - Lisäsovelluksen avulla peltojen omistajatieto ja vuokraustieto päivittyisivät VIPUun automaattisesti
  - VIPUun voisi lisätä toiminnallisuuden, jolla laskettaisiin reittipituuksia (esim. lohkojen välisiä matkoja). Näillä viljelijät voisivat arvioida mm. polttoainekustannuksia (/säästöjä) ja työajan muutosta päätöstentien tueksi.
  - Kohtien 1 ja 2 tulosten perusteella päätetään jatko (go/no-go ja liiketoimintamallivaihtoehtojen kartoittaminen)

Ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi, 2/2

3. Yhteistyössä LUKE:n PELTORI-hankkeen kanssa

A. Selvitys, miten suuri osuus peltomaiden omistajista ei itse viljele (= joilla ei ole VIPU-tunnusta)

- Vaikka keskitettyä tietolähdettä ei liene olemassa, tieto on koottavissa maaseutuhallinnon mukaisilta yhteistoiminta-alueilta (YTA)
- Selvityksen tulos antaa perusteita linjata, olisiko tarpeen tarjota tunnusta ei-aktiiviviljelijöille mahdolliseen uuteen sovellukseen (esim. VIPUun). Näin ei-aktiiviviljelijät voisivat itse ilmoittaa myyntiin tai vuokraukseen tarjolla olevat peltolohkot
- Vaihtoehtoisesti tai rinnakkaisena mahdollisuutena peltolohkon vuokraaja, lohkon omistajan luvalla, voisi sovelluksessa (esim. VIPUssa) ilmoittaa halukkuutensa vuokralohkon vaihtoon

B. Kokemuksia kansainvälisistä vastaavista sovelluksista/palveluista

- Selvitys, millaisia vastaavia palveluja/sovelluksia kansainvälisesti on ja kokemukset niistä

Projektin taustamateriaaleja

- [Peltoalueiden tilusrakenne ja sen parantamismahdollisuudet](#), Maanmittauslaitoksen julkaisuja nro 113, 2013, Juhana Hiironen ja Saija Ettanen
- [MMM Tilusjärjestelystrategia 2015 - 2020](#), Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 1/2015
- [Selvitysraportti: Tilusjärjestelytoiminnan kehittäminen](#), 2016, Timo Potka
- [Uusi alku: Maatalous on myös tulevaisuuden elinkeino](#), Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2019:3, Reijo Karhinen
- PELTORI-hankkeen suunnitteludokumentteja
  - Saatu projektin käyttöön asiakkaalta
- Case Sievi ”*Juho Nivala säästää traktorilla Pariisin ajon verran kilometrejä*”, [Uutinen Kalajokilaakso-lehdessä](#)

Juho ja Hanna Nivala, maatalousyrittäjät Sievistä

Lisätietoja:

[Paikkatietoalusta-hanke](#)

[Maakunta-osahanke](#)